

ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็ก
เล็ก อำเภอสามพรานและอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

วิดาพร สุขแสงนิล

นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยทองสุข

ADMINISTRATIVE FACTOR AFFECTING THE EFFECTIVENESS THE OPERATIONAL
EFFICIENCY OF COMPLIANCE FOR CHILD DEVELOPMENT CENTER UNDER
SAMPRAN AND NAKORN CHI SI, NAKORNPATTHOM

Vidaporn Suksangnil

Student in Master of Education Program in Education Administration, Thongsook College, Thailand

E-mail address: jairuk_2525@hotmail.com

วันที่รับบทความ (Received) 18 พฤศจิกายน 2562

วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised) 7 สิงหาคม 2563

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 7 ธันวาคม 2562

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการบริหารตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสามพราน และอำเภอนครชัยศรีจังหวัดนครปฐม 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสามพรานและอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม และ 3) เพื่อศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสามพรานและอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในอำเภอสามพรานและอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม จำนวน 28 ศูนย์ กำหนดผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาศูนย์ละ 15 คน รวมผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 420 คนเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศชาย มีอายุ 31-40 ปี มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและมีสถานะเป็นครู ปัจจัยทางการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสามพรานและอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ ด้านวัฒนธรรมองค์กร ลำดับที่ 2 คือ ด้านบุคลากร ลำดับที่ 3 คือ บรรยากาศองค์กร ลำดับที่ 4 คือ ภาวะผู้นำ ลำดับที่ 5 คือ โครงสร้างองค์กร และลำดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมตามลำดับ ประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอสามพรานและอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ผู้ตอบ

แบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ลำดับที่ 2 คือ บุคลากร ลำดับที่ 3 คือ อาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ลำดับที่ 4 คือ วิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ลำดับที่ 5 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยและลำดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ตามลำดับ ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะปัจจัยการบริหารกับประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก อำเภอสามพรานและอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม สรุปได้ว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก อำเภอสามพรานและอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ในแต่ละด้านมีค่าอยู่ระหว่าง 0.010 – 1.000 เป็นสหสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ปัจจัยทางการบริหารด้านภาวะผู้นำและการมีส่วนร่วมมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ปัจจัยทางการบริหาร ประสิทธิผลการดำเนินงาน มาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

Abstract

The purpose of this study was to study Administrative Factor Affecting the effectiveness the operational efficiency of compliance for child development center under Sampran and Nakorn Chi si, Nakornpathom

Samples were child development center in ampran and Nakorn Chi si, Nakornpathom. The instrument used in this study was a questionnaire. The used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, correlation coefficient and stepwise multiple regression analysis.

The results revealed that the majority of respondents were male, aged 31-40, had lower education level and had a teacher status. Management Factor for Child Development Center Amphoe Sampran and Amphoe Nakhon Chaisri Nakhon Pathom. The overall level is very high. When classified according to each aspect. Most respondents were of the opinion that the organizational culture was No. 2, the third was the organizational climate. The fourth was the leadership. The fifth was the organizational structure. And the last sequence is engaging sequentially. The effectiveness of standardized implementation of the Sampran Child Development Center and Nakornchaisri District. Nakhon Pathom Overall, the overall picture was at a high level. When classified according to each aspect. Most respondents rated No. 1 as the second largest child development center, No. 3, ie, building, environment and safety. The early childhood development network and the last one were the

participation and support from all sectors, respectively. These management and effectiveness of the implementation of the Child Development Center and the Rose Garden District, Nakhon Chai Si district. Nakhon Pathom It can be concluded that the correlation between management factors and the effectiveness of the standard operation of the child development centers in Sam Phran and Nakhon Chaisri districts. Nakhon Pathom On each side, the value is between 0.010 - 1000. Positive correlation The leadership and participation factors influenced the effectiveness of the implementation of the standards of the child development center at the significant level of 0.05

Keywords: Administrative Factor, Effectiveness the operational, Efficiency of compliance for child development center

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 4 ได้ให้ความหมายของการศึกษาไว้ว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความรู้ของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรมเพื่อสร้างสรรค์จริยคุณทางวิชาการ สร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการเรียนรู้และเป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลสามารถเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและตามมาตรา 18(1) การจัดการศึกษาพัฒนาเด็กปฐมวัยให้จัดในสถานศึกษา ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถานศึกษา ศูนย์บริการระยะแรกเริ่มของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกในชื่ออื่นและมาตรา 41 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น มาตรา 42 ให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมและมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐาน รวมทั้งเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนในการจัดการศึกษาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (ราชกิจจานุเบกษา, 2542) ประกอบกับการกระจายอำนาจ ที่ได้กำหนดให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อันได้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนเมืองและหน้าที่ในการจัดการศึกษาเพื่อประโยชน์ในท้องถิ่นของตน (ราชกิจจานุเบกษา, 2542) เป็นไปตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และ พ.ศ. 2552 มาตรา 67(5) ซึ่งให้อำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมการศึกษาพัฒนาสตรีเด็กและเยาวชน (ราชกิจจานุเบกษา, 2542)

จากการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับสถานะเด็กก่อนวัยเรียนจะได้รับการเลี้ยงดูที่บ้านร้อยละ 54.2 และในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร้อยละ 37.3 โดยจากการศึกษาในปี พ.ศ. 2556 พบว่า เด็กก่อนวัยเรียนเข้าสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้วยอายุที่น้อยลง คือ เริ่มตั้งแต่ก่อนครบขวบปีแรก ซึ่งจะเห็นว่า ครอบครัวไทยมีแนวโน้มจะนำไปฝาก

เลี้ยงในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากขึ้น (กระทรวงสาธารณสุข, 2556 : 15) โดยเฉพาะประชาชนที่มีรายได้น้อยมาก สมาชิกแต่ละคนต้องช่วยกันหารายได้มาจุนเจือค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวและในกรณีที่มิบุตรก็ไม่สามารถดูแลได้ด้วยตนเอง จึงจำเป็นต้องพึ่งพาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่อยู่ใกล้ที่ทำงานเพื่อสะดวกต่อการเดินทางเพื่อรองรับความต้องการและเป็นทางเลือกเพื่อให้เด็กในวันนี้เจริญเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณภาพและศักยภาพต่อไปในวันข้างหน้าด้วยเหตุนี้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงมีความจำเป็นต่อการอบรมสั่งสอน และเลี้ยงดูเด็ก โดยที่พ่อแม่มีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจเลือกสถานที่ขึ้นต้นในวัยแรกของชีวิตให้แก่เด็ก ที่มุ่งเน้นให้มีความพร้อมทุกด้าน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการต่อไปในระดับสูงขึ้น สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข เกื้อหนุนเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมไทยและพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นั้นต้องส่งเสริมให้มีการพัฒนาเหมาะสมตามวัยและเต็มตามศักยภาพ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้ได้คุณภาพและมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความต้องการของทุกฝ่าย

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มีค่าที่สุดที่ทำให้ประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้ามั่นคงอย่างยั่งยืน มีความจำเป็นที่จะต้องวางรากฐานการศึกษาให้ต่อเนื่องตั้งแต่ระดับปฐมวัยเป็นต้นไปเพื่อให้การศึกษาที่ถูกต้องเป็นวิธีที่ดีเนื่องจากการเป็นกระบวนการเพื่อความเจริญของของเด็กเล็กโดยการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว แล้วจึงเข้ารับการเตรียมความพร้อมในช่วงอายุ 3 – 5 ปี ให้มีความพร้อมในทุกด้านดีพอที่จะเข้าศึกษาในระดับที่สูงกว่าต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540 : 5) นับเป็นภารกิจสำคัญที่หน่วยงานซึ่งรับผิดชอบจะต้องตระหนักและดำเนินการเพื่อให้การพัฒนาเด็กเป็นไปอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานเหมาะสมกับวัย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2548 : 1) ให้มีสติปัญญาและความเฉลียวฉลาดด้วยการกระตุ้นด้วยวิธีการที่ถูกต้อง(มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, 2549 : 20) ดังนั้นเพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพตามแนวนโยบายพื้นฐานตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยมุ่งเน้นให้พ่อแม่ ครู ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็กและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการเลี้ยงดู เพื่อสร้างประสบการณ์ ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กเล็กเกิดการเรียนรู้และมีพัฒนาได้อย่างเต็มที่ (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาเด็กปฐมวัย, 2551 : 1)

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่งอยู่ในการกำกับดูแลเพื่อให้มีมาตรฐานและคุณภาพสามารถให้บริการตอบสนองชุมชนในด้านจัดการศึกษาแก่เด็กเล็ก ตั้งแต่อายุ 2 – 5 ขวบ อย่างทั่วถึงตามอำนาจหน้าที่ โดยที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 5) ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน 6) ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2553 : 1 -58) ในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีหลายมิติที่ต้องคำนึงถึงและจำเป็นต้องได้รับความเอาใจใส่จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง และจากการสำรวจของ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตร่วมกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้ ที่ได้ทำการประเมินการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 18,067 ศูนย์ พบว่ามีการดำเนินงานอยู่ในระดับดีมากจำนวน 15,014 ศูนย์ ระดับดี จำนวน 2,619 ศูนย์ระดับปานกลางจำนวน 363 ศูนย์ซึ่งกระทรวงมหาดไทย ดำเนินการเร่งยกระดับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีผลการประเมินที่อยู่ในระดับปานกลางควรปรับปรุงและต้องเร่งปรับปรุง จำนวน 434 ศูนย์ อย่างเร่งด่วน (หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนมากที่สุด มท 0893.4/ว1413 ลงวันที่ 15 กรกฎาคม 2553) จากการที่ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ครอบคลุมการศึกษาค้นคว้าที่เกี่ยวข้อง พบว่ามี 6 ปัจจัย ได้แก่ ด้านโครงสร้างองค์การ ด้านวัฒนธรรมองค์การ ด้านบรรยากาศองค์การ ด้านบุคลากร ด้านภาวะผู้นำและด้านการมีส่วนร่วม ตามข้อกำหนดของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2553

จากข้อมูลข้างต้น จะเห็นได้ว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพและทำให้ผู้ปกครองมีความพึงพอใจนั้น มีปัจจัยต่างๆที่เป็นองค์ประกอบสนับสนุนการดำเนินงานดังกล่าวอยู่หลายประการ ที่จะส่งผลต่อความสำเร็จหรือประสิทธิผลและสร้างความพึงพอใจให้กับผู้ปกครองได้ จากความสำคัญในเรื่องนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสามพราน และอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม เพื่อนำผลการวิจัยมาพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงาน ส่งเสริมให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานเกิดประสิทธิผลอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งสร้างความพึงพอใจให้กับผู้ปกครองต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการบริหารตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสามพราน และอำเภอนครชัยศรีจังหวัดนครปฐม
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสามพรานและอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม
3. เพื่อศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสามพรานและอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

ข้อคำถามของการวิจัย

1. ปัจจัยทางการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสามพรานและอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐมอยู่ในระดับใด
2. ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสามพราน และอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐมอยู่ในระดับใด

3. ปัจจัยการบริหารส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสามพรานและอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม หรือไม่อย่างไร

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยการบริหารส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสามพรานและอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้มุ่งที่ศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสามพรานและอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วยตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยทางการบริหาร ประกอบด้วย 1) โครงสร้างองค์กร 2) วัฒนธรรมองค์กร 3) บรรยากาศองค์การ 4) บุคลากร 5) ภาวะผู้นำ 6) การมีส่วนร่วม

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย 4) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 5) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนและ 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

3. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ศึกษาครั้งนี้ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในอำเภอสามพรานและอำเภอ นครชัยศรี จังหวัดนครปฐม จำนวน 30 ศูนย์

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในอำเภอสามพรานและอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม จำนวน 28 ศูนย์ ที่ได้จากการเปิดตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970: 607 – 610 อ้างถึงใน อีรุฒิ เอกะกุล. 2543:21) ผู้วิจัยกำหนดผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาศูนย์ละ 15 คน รวมผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 420 คน โดยกำหนดคุณสมบัติผู้ตอบแบบสอบถามจากผู้อ่านออกเขียนคล่อง โดยใช้เทคนิค สโนว์บอล (Snowball technique) โดยเลือกคนแรกและชักชวนคนที่สองและต่อไปเรื่อย ๆ จนครบจำนวน

4. ขอบเขตพื้นที่

การศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสามพรานและอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

5. ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษาใช้ระยะเวลาในปีการศึกษา 2561 เป็นต้นไป

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ทำให้ทราบระดับปัจจัยและระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองในประสิทธิภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอสามพราณและอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ตลอดจนทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกับความพึงพอใจของผู้ปกครองในประสิทธิภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอสามพราณและอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

สรุปผลการศึกษา

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศชาย มีอายุ 31-40 ปี มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และมีสถานะเป็นครู

2. ปัจจัยทางการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสามพราณและอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ ด้านวัฒนธรรมองค์กร ลำดับที่ 2 คือ ด้านบุคลากร ลำดับที่ 3 คือ บรรยากาศองค์การ ลำดับที่ 4 คือ ภาวะผู้นำ ลำดับที่ 5 คือ โครงสร้างองค์การ และลำดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

2.1 ด้านโครงสร้างองค์การโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ การบังคับบัญชาตามลำดับชั้น ลำดับที่ 2 คือ การจัดกลุ่มงานตามโครงสร้างของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ลำดับที่ 3 คือ การจัดแบ่งงานให้ครูผู้ดูแลเด็กตามความรู้ ความสามารถของแต่ละบุคคล ลำดับที่ 4 คือ การควบคุมสั่งการตามสายการบังคับบัญชาและลำดับสุดท้าย คือ การจัดระเบียบแบบแผนในการทำงานอย่างเป็นระบบตามลำดับ

2.2 ด้านวัฒนธรรมองค์การโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ มีการสนับสนุนบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างเต็มกำลังความสามารถ ร่วมรับรู้ในผลงานของตน และหน่วยงาน ลำดับที่ 2 คือ มีการสนับสนุนบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีระเบียบแบบแผนในการปฏิบัติงานร่วมกัน ลำดับที่ 3 คือ บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการสร้างอุดมการณ์ร่วมกันเพื่อให้งานประสบความสำเร็จ ลำดับที่ 4 คือ มีการสนับสนุนบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการสร้างบรรทัดฐานในการทำงานร่วมกัน และลำดับสุดท้าย คือ ส่งเสริมบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความเชื่อ ค่านิยมที่จะอุทิศตนในการปฏิบัติงานให้กับหน่วยงาน ตามลำดับ

2.3 ด้านบรรยากาศองค์การ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ ความรักความผูกพันต่อองค์กรที่ตนปฏิบัติ ลำดับที่ 2 คือ สร้างบรรยากาศให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน่าอยู่อาศัย ลำดับที่ 3 คือ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้การส่งเสริม สนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน และขวัญกำลังใจ ลำดับที่ 4 คือ การรับรู้หรือมีความรู้สึกในการปฏิบัติงาน และอุทิศเวลาจนงานประสบความสำเร็จและลำดับสุดท้าย คือ การสนับสนุนการปฏิบัติงานจนบรรลุความสำเร็จ ตามลำดับ

2.4 ด้านบุคลากรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ ประเมินผลการปฏิบัติงานตามสภาพจริง โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ลำดับที่ 2 คือ จัดประชุม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้แก่ครูผู้ดูแลเด็กเป็นประจำ ลำดับที่ 3 คือ สร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ลำดับที่ 4 คือ การกำหนดหน้าที่ให้บุคลากรทุกคนได้ปฏิบัติงานตามความสามารถของแต่ละคน และลำดับสุดท้าย คือ จัดสรรงบประมาณในการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็ก เช่น ศึกษาต่อ ฝึกอบรมศึกษาดูงาน ตามลำดับ

2.5 ด้านภาวะผู้นำ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ ยกย่องชมเชยเมื่อทำงานสำเร็จ ลำดับที่ 2 คือ เปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงผลงานตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ลำดับที่ 3 คือ เอาใจใส่และเป็นกันเองต่อผู้ร่วมงานทุกคน ลำดับที่ 4 คือ กระตุ้นให้ผู้ร่วมงานมีความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมายและลำดับสุดท้าย คือ สนับสนุนให้ผู้ร่วมงานใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน ตามลำดับ

2.6 ด้านการมีส่วนร่วม ด้านภาวะผู้นำ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ ส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนทั้งด้านกำลัง ความคิด กำลังกาย และกำลังทรัพย์ พร้อมทั้งร่วมกำกับติดตามและประเมินผล ลำดับที่ 2 คือ ส่งเสริมบุคลากรให้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและทิศทางในการบริหารจัดการศึกษาร่วมกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ลำดับที่ 3 คือ สนับสนุนให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนทรัพยากรทางการศึกษาแก่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ลำดับที่ 4 คือ มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ให้ชุมชนทราบอย่างต่อเนื่อง และลำดับสุดท้าย คือ สนับสนุนให้ผู้ร่วมงานใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนตามลำดับ

3. ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอสามพรานและอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ลำดับที่ 2 คือ บุคลากร ลำดับที่ 3 คือ อาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ลำดับที่ 4 คือ วิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ลำดับที่ 5 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยและลำดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถสรุปผลได้ดังนี้

3.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ลำดับที่ 2 คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินการอย่างเพียงพอศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินการอย่างเพียงพอ ลำดับที่ 3 คือ มีการให้คำแนะนำปรึกษาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โครงการพัฒนาต่างๆ ตามแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแก่ครูและผู้เกี่ยวข้อง ลำดับที่ 4 คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้เหมาะสมตามวัย และลำดับสุดท้าย คือ มีการควบคุม กำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพและมาตรฐานการดำเนินงานอย่างได้ผล

3.2 ด้านบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ การอบรมเลี้ยงดูจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ดูแลความปลอดภัยเด็กเล็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีมาตรฐาน ลำดับที่ 2 คือ ให้คำปรึกษาแนะนำ ส่งเสริม สนับสนุนในการดำเนินงานและการพัฒนาบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ลำดับที่ 3 คือ มีการนิเทศติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ลำดับที่ 4 คือ มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้ดูแลเด็กอย่างต่อเนื่องและลำดับสุดท้าย คือ มีการประชุมพิจารณาการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานจ้างในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือการพัฒนาเด็กตามลำดับ

3.3 ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ มีวางระเบียบน้ำการจัดเก็บสิ่งปฏิกูลให้ถูกสุขลักษณะ ลำดับที่ 2 คือ มีการพัฒนาปรับปรุงอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกอาคารให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ลำดับที่ 3 คือ มีการวางมาตรการเตรียมความพร้อมในการรับสถานการณ์ฉุกเฉินทุกด้าน ลำดับที่ 4 คือ มีห้องการจัดกิจกรรมออกเป็นสัดส่วนและเพียงพอและลำดับสุดท้าย คือ มีการเฝ้าระวังดูแลความปลอดภัยของทรัพย์สินภายในอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามลำดับ

3.4 ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ มีการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาด้านการเรียนการสอนของครู ลำดับที่ 2 คือ มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจสังคม และสติปัญญา มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจสังคม และสติปัญญา ลำดับที่ 3 คือ มีการให้คำแนะนำหรือมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ลำดับที่ 4 คือ 3.มีการสนับสนุนและส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับเด็กเล็กและลำดับสุดท้าย คือ มีการให้คำแนะนำปรึกษาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โครงการพัฒนาต่างๆ ตามแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามลำดับ

3.5 ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชน ร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โครงการพัฒนาต่างๆ ตามแผนพัฒนาศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก ลำดับที่ 2 คือ ส่งเสริมให้ผู้ปกครอง และชุมชน สนับสนุนทรัพยากรในการทำกิจกรรม เช่น ศึกษาแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กให้กับผู้ปกครองและคณะครู ลำดับที่ 3 คือ มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ผู้ปกครองชุมชน อย่างสม่ำเสมอ ลำดับที่ 4 คือ ผู้ปกครอง และชุมชน มีส่วนร่วมให้การสนับสนุนการด้านทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งด้านบุคลากร สื่อ วัสดุ ครุภัณฑ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ อาหาร และอื่นๆในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และลำดับสุดท้าย คือ มีสนับสนุนข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามลำดับ

3.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ มีการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานด้านพัฒนาเด็กปฐมวัยระหว่างหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ที่เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ลำดับที่ 2 คือ มีการสนับสนุนให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ลำดับที่ 3 คือ มีการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีศักยภาพตามเกณฑ์ ลำดับที่ 4 คือ มีการสนับสนุนให้บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความก้าวหน้าในวิชาชีพและมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่และลำดับสุดท้าย คือ มีการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามศักยภาพทุกด้านอย่างต่อเนื่อง

4. ปัจจัยทางการบริหารด้านภาวะผู้นำและการมีส่วนร่วม มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสามพรานและอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม พบว่า วัฒนธรรมองค์การ (X_2) และการมีส่วนร่วม (X_6) ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสามพรานและอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งสามารถเขียนสมการถดถอยได้ดังนี้

$$Y_{\text{tot}} = .512 + 0.327(X_2) + 0.494(X_6)$$

อภิปรายผล

1. ปัจจัยทางการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสามพรานและอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญติกา ทองขาว (2554 : 94 - 96) ได้ศึกษา เรื่อง ประสิทธิภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลคึมใหญ่ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยพบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กเกี่ยวกับประสิทธิผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ ด้านวัฒนธรรมองค์การ ลำดับที่ 2 คือ ด้านบุคลากร ลำดับที่ 3 คือ บรรยากาศองค์การ ลำดับที่ 4 คือ ภาวะผู้นำ ลำดับที่ 5 คือ โครงสร้างองค์การ และลำดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถอภิปรายผลการศึกษาได้ดังนี้

1.1 ด้านโครงสร้างองค์การโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก มีสายการบังคับบัญชาตามลำดับชั้น มีการจัดกลุ่มงานตามโครงสร้างของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และการจัดแบ่งงานให้ครูผู้ดูแลเด็กตามความรู้ ความสามารถของแต่ละบุคคล ด้วยการควบคุมสั่งการตามสายการบังคับบัญชาและมีการจัดระเบียบแบบแผนในการทำงานอย่างเป็นระบบ

1.2 ด้านวัฒนธรรมองค์การโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากมีการสนับสนุนบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างเต็มกำลังความสามารถ ร่วมรับรู้ในผลงานของตน และหน่วยงาน รวมทั้งมีการสนับสนุนบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีระเบียบแบบแผนในการปฏิบัติงานร่วมกัน อีกทั้งมีการส่งเสริมให้บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการสร้างอุดมการณ์ร่วมกันเพื่อให้งานประสบความสำเร็จ

ตลอดจนสนับสนุนบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีการสร้างบรรทัดฐานในการทำงานร่วมกันและสร้างความเชื่อ ค่านิยมที่จะอุทิศตนในการปฏิบัติงานให้กับหน่วยงาน

1.3 ด้านบรรยากาศองค์การ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากมีการเสริมสร้างความรัก ความผูกพันต่อองค์กรที่ตนปฏิบัติ รวมทั้งสร้างบรรยากาศให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน่าอยู่น่าอาศัย โดยหัวหน้า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้การส่งเสริม สนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน และช่วยกำลังใจ และการรับรู้หรือมีความรู้สึกในการปฏิบัติงาน และอุทิศเวลาจนงานประสบความสำเร็จและมีการสนับสนุนการปฏิบัติงานจนบรรลุความสำเร็จ

1.4 ด้านบุคลากรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากมีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามสภาพจริง โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน มีการจัดประชุม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้แก่ครูผู้ดูแลเด็กเป็นประจำ และสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตลอดจนมีการกำหนดหน้าที่ให้บุคลากรทุกคนได้ปฏิบัติงานตามความสามารถของแต่ละคน และมีการ จัดสรรงบประมาณในการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็ก เช่น ศึกษาต่อ ฝึกอบรมศึกษาดูงาน

1.5 ด้านภาวะผู้นำ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากมีการยกย่องชมเชยเมื่อทำงานสำเร็จ และเปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงผลงานตามศักยภาพของแต่ละบุคคล เอาใจใส่และเป็นกันเองต่อผู้ร่วมงานทุกคน และกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานมีความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมายและสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน

1.6 ด้านการมีส่วนร่วม ด้านภาวะผู้นำ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากมีการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนทั้งด้านกำลัง ความคิด กำลังกาย และกำลังทรัพย์ พร้อมทั้งร่วมกำกับติดตามและประเมินผล อีกทั้งมีการส่งเสริมบุคลากรให้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและทิศทางการบริหารจัดการ การศึกษาร่วมกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตลอดจนสนับสนุนให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนทรัพยากรทางการศึกษาแก่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นอกจากนี้ยังมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ให้ชุมชนทราบอย่างต่อเนื่องและสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน

จากผลการวิจัยข้างต้น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ประสม มารศรี และจิตรดา ชิวดอน (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษา พบว่า ผลการศึกษาพบว่าประสิทธิผลของการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร รองลงมาคือ ด้านบุคลากรด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก และด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอสามพราณและอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจนจิรา สิริวรพงศ์ (2551 : 68 - 69) ได้ศึกษา เรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอกว้างร้องจังหวัดแพร่ โดยพบว่า 1) ประสิทธิภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ลำดับที่ 2 คือ บุคลากร ลำดับที่ 3 คือ อาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ลำดับที่ 4 คือ วิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ลำดับที่ 5 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยและลำดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถสรุปผลได้ดังนี้

2.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินการอย่างเพียงพอศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินการอย่างเพียงพอ โดยมีการให้คำแนะนำปรึกษาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โครงการพัฒนาต่างๆ ตามแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแก่ครูและผู้เกี่ยวข้อง และมีการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้เหมาะสมตามวัย ตลอดจนมีการควบคุม กำกับ ดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพและมาตรฐานการดำเนินงานอย่างได้ผล

2.2 ด้านบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการอบรมเลี้ยงดูจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ดูแลความปลอดภัยเด็กเล็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีมาตรฐาน มีการให้คำปรึกษาแนะนำ ส่งเสริมสนับสนุน ในการดำเนินงานและการพัฒนาบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการนิเทศติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้ดูแลเด็กอย่างต่อเนื่องและ มีการประชุมพิจารณาการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานจ้างในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือการพัฒนาเด็ก

2.3 ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเนื่องจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีรายละเอียดการเก็บสิ่งปฏิกูลให้ถูกสุขลักษณะ มีการพัฒนาปรับปรุงอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกอาคารให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีการวางมาตรการเตรียมความพร้อมในการรับสถานการณ์ฉุกเฉินทุกด้าน มีห้องการจัดกิจกรรมออกเป็นสัดส่วนและเพียงพอและ มีการเฝ้าระวังดูแลความปลอดภัยของทรัพย์สินภายในอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.4 ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากมีการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาด้านการเรียนการสอนของครู มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจสังคม และสติปัญญา มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจสังคม และสติปัญญา มีการให้คำแนะนำหรือมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการสนับสนุนและส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ให้กับเด็กเล็ก ตลอดจนมีการให้คำแนะนำปรึกษาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โครงการพัฒนาต่างๆ ตามแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.5 ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก มีการส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชน ร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โครงการพัฒนาต่างๆ ตามแผนพัฒนาศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก มีการส่งเสริมให้ผู้ปกครอง และชุมชน สนับสนุนทรัพยากรในการทำกิจกรรม เช่น ศึกษาแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กให้กับผู้ปกครองและคณะครู มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ผู้ปกครองชุมชน อย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งผู้ปกครอง และชุมชน มีส่วนร่วมให้การสนับสนุนการด้านทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งด้านบุคลากร สื่อ วัสดุ ครุภัณฑ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ อาหาร และอื่นๆในการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตลอดจนมีสนับสนุนข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่จะประโยชน์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

2.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากมีการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานด้านพัฒนาเด็กปฐมวัยระหว่างหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ที่เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีการสนับสนุนให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมทั้งมีการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีศักยภาพตามเกณฑ์ อีกทั้งมีการสนับสนุนให้บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความก้าวหน้าในวิชาชีพและมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ ตลอดจนมีการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามศักยภาพทุกด้านอย่างต่อเนื่อง

ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมใจ พรหมทองบุญ (2558) ที่ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า 1) คณะ กรรมการบริหารและครูมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้าน วิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วนด้านบุคลากร ด้านส่งเสริม เครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านการบริหารจัดการ และด้านอาคารสถานที่ และความปลอดภัย ตามลำดับ 2) คณะกรรมการบริหาร และครู ที่มีตำแหน่งหน้าที่ในสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นในรายด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 สำหรับวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานไม่แตกต่างกัน

3. ปัจจัยทางการบริหารด้านภาวะผู้นำและการมีส่วนร่วม มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการดำเนินงาน ตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสามพรานและอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม พบว่า วัฒนธรรมองค์การ (X_2) และการมีส่วนร่วม (X_6) ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสามพรานและอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐมโดยภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เนื่องจาก ด้านวัฒนธรรมองค์การนั้น มีการสนับสนุนบุคลากรของศูนย์พัฒนา

เด็กเล็กปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างเต็มกำลังความสามารถ ร่วมรับรู้ในผลงานของตน และหน่วยงาน รวมทั้งมีการสนับสนุนบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีระเบียบแบบแผนในการปฏิบัติงานร่วมกัน อีกทั้งมีการส่งเสริมให้บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการสร้างอุดมการณ์ร่วมกันเพื่อให้งานประสบความสำเร็จ ตลอดจนสนับสนุนบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีการสร้างบรรทัดฐานในการทำงานร่วมกัน และสร้างความเชื่อ ค่านิยมที่จะอุทิศตนในการปฏิบัติงานให้กับหน่วยงาน ส่วนด้านการมีส่วนร่วมนั้น มีการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนทั้งด้านกำลัง ความคิด กำลังกาย และกำลังทรัพย์ พร้อมทั้งร่วมกำกับติดตามและประเมินผล อีกทั้งมีการส่งเสริมบุคลากรให้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและทิศทางในการบริหารจัดการศึกษาร่วมกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตลอดจนสนับสนุนให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนทรัพยากรทางการศึกษาแก่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นอกจากนี้ยังมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ให้ชุมชนทราบอย่างต่อเนื่องและสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรส่งเสริมประสิทธิผลศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้คงความเป็นมาตรฐานคุณภาพ และเพื่อเตรียมความพร้อมในระบบประกันคุณภาพสถานศึกษาทั้งภายในและจากองค์กรภายนอกต่อไป
2. ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับการบริหารและส่งเสริมให้คณะกรรมการบริหารและได้มีส่วนร่วมในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากขึ้น เช่นการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อระดมความคิดในการบริหารด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยการจัดกิจกรรมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยทางการบริหารด้านอื่นๆที่อาจส่งเสริมประสิทธิผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อจะได้ปัจจัยที่อาจเพิ่มประสิทธิผลการดำเนินงานที่หลากหลายมากขึ้น
2. ควรศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2548). คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา แผนพัฒนาสามปีและแผนดำเนินงาน). กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2553). มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2553. กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2553). หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนมากที่ มท 0893.4/ว 1413 ลงวันที่ 15 กรกฎาคม 2553
- กระทรวงสาธารณสุข. (2556). รายงานประจำปีผลการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับสภาวะเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ: แผนงานกรมอนามัย.
- กัญติกา ทองขาว. (2554). ประสิทธิภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลคึมใหญ่ อำเภอมือเืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). ชัยภูมิ : มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- เจนจิรา สิริวราพงศ์. (2551). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธีรภูมิ เอกะกุล. (2543). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- ประสม มารศรี และจิตรา ชิวดอน. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา. วารสารมหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. (2549). โครงการความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระหว่างกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กับ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. Retrieved from http://www.dusit.ac.th/new_ver12/news_module.php.
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2551
- สมใจ พรหมทองบุญ. (2558). ประสิทธิภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). การคิดและการสอนเพื่อพัฒนากระบวนการคิด : ต้นแบบการเรียนรู้ทางด้านหลักทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โครงการพัฒนาการเรียนการสอน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.